Algemene beschouwingen

Programmabegroting 2024

Geachte leden van de gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie én vanzelfsprekend onze inwoners van Maasgouw die zo mogelijk via een live-stream deze bijzondere raadsvergadering volgen.

Opnieuw voor mij een eer om hier vandaag namens het CDA Maasgouw de algemene beschouwingen voor het jaar 2024 te mogen presenteren. Ook het afgelopen jaar zijn er weer belangrijke stappen gezet om Maasgouw een sterkere, socialere en duurzamere gemeente te maken. Het vorig jaar gesloten coalitieakkoord geldt hierbij nog steeds als vertrekpunt.

Het afgelopen jaar was in vele opzichten een bijzonder jaar. Zo hebben wij op 28 juni – na 13,5 jaar - officieel afscheid genomen van Stef Strous als burgemeester van Maasgouw en tevens de langst zittende burgemeester van Limburg. Na anderhalf jaar komt er op vrijdag 7 juli een einde aan het vierde kabinet Rutte. Verwelkomden wij op 12 juli onze nieuwe burgemeester Dion Schneider. En was er op 26 juli een vertrouwensbreuk in de coalitie en gaat vanaf dat moment de coalitie verder met LB en CDA.

Een burgemeester trouwens die snel met onze inwoners in de diverse kernen kennis wilde maken. En dat deed hij. Inmiddels heeft hij in een rap tempo alle kernen bezocht, de laatste gisteren in Brachterbeek. Niets is hem vanaf nu nog onbekend over de geneugten des levens in Maasgouw. Maar ook niet alles is rozengeur en maneschijn zal hij nu kunnen beamen. Er is nog genoeg werk aan de winkel.

En we bevinden ons nu nog altijd in een onzekere tijd met name als het gaat over geopolitieke gevolgen van de nog steeds voortdurende oorlog tussen Rusland en de Oekraïne. Het blijft nog steeds moeilijk voorspelbaar wat de prijs op de energiemarkt zal gaan doen en evenmin voor de grondstoffen en materialen. Naast corona, stikstof en de hiervoor genoemde oorlog in Oekraïne dient er zich recentelijk een nieuwe kwestie aan die onze samenleving mogelijk negatief zal beïnvloeden en mensen uit elkaar kan drijven. De oorlog tussen Israël en Hamas. De aanstaande Tweede Kamerverkiezingen zullen daarbij niet helpen.

Met deze onzekere tijd in het achterhoofd is het niet verwonderlijk dat ook de voorliggende begroting van onze gemeente behoudend van aard is en vooral nu inzet op het behoud van de kwaliteit op de diverse beleidsterreinen waarmee Maasgouw aan de slag is of juist gaat. Maar ook dit jaar is het weer gelukt een meerjarig sluitende begroting in Maasgouw ter tafel te krijgen.

Als CDA-fractie kijken wij terug op een positief proces met de gemeenteraad en college in de aanloop naar de begrotingsbehandeling vandaag. Nu wethouder Wilms onlangs het stokje van de financiën heeft overgedragen bedanken wij ook hem voor zijn inzet en inspanningen. Hij heeft prima op de winkel gepast. Het is ons ditmaal weer meer dan voorgaande jaren gelukt om eigenstandig richting te geven in ambities en daarmee eventuele nieuwe beleidsacties, maar ook duidelijke richting mee te geven in besparingen op bestaand beleid, een verkenning van de mogelijkheden van verhoging van de belastinginkomsten en dit alles vervolgens te vervatten in de kadernota. De kadernota zoals door onze raad unaniem vastgesteld in de vergadering van 11 juli dit jaar. Een kadernota die daarmee

dient als opmaat naar de voorliggende begroting. Een begroting waarbinnen naar de mening van de CDA-fractie de meegegeven kaders op een juiste manier zijn verwerkt.
De lijn die is uitgezet in de kadernota v.w.b. de belastinginkomsten heeft dan ook de instemming van de CDA-fractie. Dit geldt ook voor de 'doorgevoerde' besparingsmogelijkheden binnen bestaand beleid. Aan de vertaling daarvan binnen de begroting hoeft wat onze fractie betreft niet te worden getornd. Zo ook niet aan de inzet van een groot deel van onze reserves om daarmee de uitgesproken ambities als raad te kunnen inwilligen. Als fractie dienen wij dan ook aan de voorzijde geen moties of amendementen in of zijn mede-indiener bij moties of amendementen van andere fracties. We laten een en ander vanzelfsprekend ook nog afhangen van de reactie van het college op eventuele andere moties of amendementen. Op het einde van de dag zullen we met elkaar de balans opmaken. Het begrotingsproces heeft ons ditmaal nog meer laten inzien dan voorheen: 'Samen maken we Maasgouw'.

Het coalitieakkoord is uitgangspunt bij de opbouw van de programma's in de voorliggende programmabegroting. Bij de voor de CDA-fractie meest relevante onderdelen uit deze programma's zal ik achtereenvolgens kort stilstaan.

Algemeen bestuur en bedrijfsvoering
Teleurstelling was er begin dit jaar bij onze fractie en vele anderen over de afwijzing van de in 2022 ingediende aanvraag om in aanmerking te komen voor een ***Regiodeal Midden-Limburg***. Positief te vernemen dat ons college met de 6 omliggende gemeenten in Midden-Limburg inmiddels bekend heeft gemaakt een nieuwe poging te doen met als rode draad "brede welvaart", gericht op drie programmalijnen:1) Economie, onderwijs en arbeidsmarkt 2) Leefbaarheid 3) Landschap en klimaatadaptatie. Voor 2024 zijn er vooralsnog geen middelen gereserveerd in afwachting van een hopelijk ditmaal wel positieve beslissing, naar verwachting februari volgend jaar.

Wat de ***Global Goals*** betreft zijn er op dit moment geen ambitieuze nieuwe initiatieven. Er wordt uitdrukkelijk wel ingezet op een verdere voortzetting en uitdieping van de initiatieven die lopen. Door middel van publicaties en communicatie zetten we in op het naleven binnen het dagelijks leven dat genoeg mogelijkheden, maar zeker ook de nodige uitdagingen biedt om verder te gaan in duurzame ontwikkelingen. Dit doen we nog steeds met elkaar. Met elkaar bereiken we immers meer dan alleen. Het motto "Samen maken we Maasgouw" blijft voor de CDA-fractie dan ook overeind.

Dienstverlening
Het is goed te zien dat we doorlopend streven naar een optimale ***dienstverlening*** aan onze inwoners, zowel wat betreft onze moedergemeente alsook in de samenwerking met onze MER-diensten. In het coalitieakkoord heeft dit onderwerp uitdrukkelijk een plek gekregen. Eerder was in de begroting 2022 al budget opgenomen voor de programmamanager dienstverlening. Vanwege de steeds wijzigende systemen alsook wijzigingen in wet- en regelgeving is naar onze mening een continu proces van belang. We zijn derhalve dan ook benieuwd naar een tussenevaluatie waarin toelichting wordt gegeven over de vorderingen in dit proces.

Sociaal domein
De laatste jaren is het takenpakket in het Sociaal Domein sterk toegenomen. Door het uitgangspunt te hanteren dat de betrokkene nagaat wat hij/ zij nog kan doen of regelen wordt de regie zoveel als mogelijk bij de betrokkene zelf gelaten. Al of niet met ondersteuning van de eigen omgeving of derden. ***Toekomstbestendige zorg*** faciliteren en vormgeven voor de meest kwetsbare inwoners is hierbij voor ons dan ook een belangrijk uitgangspunt. Het opstellen van een ***woonzorgvisie*** geeft ons daartoe de handvatten door verder inzicht te bieden in de behoeften, tekorten, urgentie en prioriteiten om een en ander te kunnen faciliteren. Het zal ons uiteindelijk helpen de juiste keuzes en afspraken met derden te maken op het niveau van Maasgouw. Op deze manier werken wij aan 'Een Thuis voor iedereen'.

Het stimuleren van ***participatie*** in de maatschappij en/ of gemeenschap is wat de CDA-fractie betreft een belangrijk streven. Het structureel en incidenteel opnemen van middelen daarvoor kan dan ook op onze steun rekenen alsook de daartoe omschreven acties.

Het gegeven dat we dit jaar meermaals met elkaar hebben gesproken over de ***gemeenschaps-accommodaties*** in onze gemeente onderstreept naar onze mening het belang dat we hechten aan accommodaties die een bijdrage leveren aan een plek voor ontmoeting, ontplooien van initiatieven en maatschappelijke activiteiten. Eveneens positief dat vanuit het college dit belang wordt onderstreept door nu reeds € 5.000.000 in deze begroting te 'reserveren'. Een signaal waarmee ook het belang door het college wordt onderstreept. In de a.s. raadsvergadering in december zullen wij een eerste keuze dienen te maken in de verdeling van dit bedrag. Dan liggen er diverse scenario's voor m.b.t. de gemeenschapsvoorzieningen Thorn.

'De jeugd heeft de toekomst' zo luidt een bekend Nederlands gezegde. Het zorgen voor een goede sociale basis en preventie van jeugdproblematiek verdient naar onze mening dan ook onze grootste aandacht. Uitvoering geven aan de ***Hervormingsagenda Jeugd*** door concrete maatregelen op lokaal niveau moeten zorgen voor kwaliteitsverbetering in de jeugdzorg en een beter beheersbare financiële opzet. Deze moet de pijn van de opgelegde besparing op de jeugdzorg verzachten en toekomstbestendiger maken.

Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Als CDA fractie hechten wij waarde aan een hoog ***kwaliteitsniveau*** in onze ***openbare ruimte***. Dat ondanks heroverwegingen het beeldkwaliteitsniveau hoog blijft in onder meer onze dorpskernen kan dan ook op onze steun rekenen.

Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe beleidsplan ***Openbare Verlichting*** in december, zal met de vervanging van armaturen door LED verdere invulling gegeven worden aan de verduurzamingsopgave binnen Maasgouw. Maatwerk en omvorming naar slimme verlichting zorgt voor besparing in het energieverbruik en beheer op afstand. Als voorbeeld bij de fietsbrug stuw Linne in het buitengebied. Wat het CDA betreft kunnen dit soort initiatieven ook een invulling krijgen binnen de bebouwde kommen van onze gemeente. En vanzelfsprekend heeft de verlichting van het fietspad of eigenlijk het ontbreken van deze verlichting van het fietspad tussen Thorn en Panheel nog steeds onze aandacht. Bij de vaststelling van het hiervoor genoemde beleidsplan in december komen wij hierop terug.

Leefomgeving, wonen en economie

Met de ambitie binnen Maasgouw 32-33 woonwagenstandplaatsen te realiseren is in navolging van de vaststelling van het 'plan van aanpak ***woonwagen- en standplaatsenbeleid***' in oktober 2021 dit jaar een voortvarende start gemaakt. Voor de locaties in Ohé en Laak alsook Thorn zijn daarvoor inmiddels de benodigde financiële middelen door de raad beschikbaar gesteld. In navolging van het plan van aanpak voeren we verder uit en hopelijk 'groen licht' voor de volgende locaties in Linne en Maasbracht.

Naast woningbouw voor woonwagenbewoners vraagt de CDA fractie aandacht voor ***woningen voor starters, senioren en eenpersoonshuishoudens***. Het minimum aantal nieuwe woningen van 400 hebben we halverwege deels bereikt. De teller staat op 1 juli van dit jaar op 182. Maar nog steeds bereiken ons regelmatig geluiden dat er vanwege de krapte op de woningmarkt jongeren geen woning kunnen kopen in de plaats waar ze zijn opgegroeid en graag zouden willen blijven wonen. Het aanbod voor starters is te beperkt en de vraag gewoonweg te groot. Wij vertrouwen erop dat de

portefeuillehouder hier extra inzet op zal blijven plegen om aan de (grote) vraag tegemoet te kunnen komen.

Een ***balans tussen recreatie en toerisme***, wonen en werken komt de ***leefbaarheid*** ten goede. Maar wanneer slaat deze balans ten koste van het een of het ander door? De CDA-fractie kijkt met belangstelling tegemoet naar het raadsvoorstel 'Waardevol Toerisme' waarin zij hoopt een antwoord terug te kunnen lezen van de input van haar inwoners op de enquête over toerisme en leefbaarheid. Wij vinden het immers van het grootste belang dat toerisme en leefbaarheid in balans blijven en inwoners graag in onze gemeente blijven wonen.

Gebiedsontwikkelingen
Tijdens onze algemene beschouwingen vorig jaar meldden wij als punt van aandacht de maatregelen om het ***verkeer en parkeren in Thorn*** in goede banen te leiden. Als vervolg op een uitgevoerd extern onderzoek en presentatie van de resultaten hiervan op 20 oktober vorig jaar heeft een uitvoerig zienswijzentraject ruim 90 zienswijzen opgeleverd. Het moge duidelijk zijn dat in de kern Thorn dit onderwerp de aandacht heeft. Het is nu nog onduidelijk welke kant het opgaat, maar hopelijk komt het college snel met meer duidelijkheid en kunnen we buiten de eerste concrete resultaten zien van het ingezette proces.

De aanpak van drie niet-vitale ***vakantieparken*** heeft in Maasgouw reeds vanaf 2000 aandacht en wordt zelfs weggezet als gebiedsontwikkeling. Vanzelfsprekend opgaven die niet van vandaag op morgen tot concrete dan wel zichtbare resultaten leiden. Temeer er nu recentelijk blijkt dat het ook in navolging van andere campings in Limburg 'rommelt en dondert bij vakantiepark Heelderpeel in Heel' zijn wij benieuwd naar de stand van zaken omtrent de procesaanpak van het groene en rode spoor en/ of vitalisering/ transformatie aangaande de drie vakantieparken. Kan de pfh toezeggen ons door middel van een RIB of informerende sessie in Q1 volgend jaar te informeren?

Voorzitter, het moge duidelijk zijn….Maasgouw is een prachtige gemeente met veel potentieel. Er is al veel bereikt, maar er is ook nog veel werk te verzetten. CDA Maasgouw is vastbesloten daar samen met U allen aan te werken. Immers 'Samen maken we Maasgouw'.

Tot slot, opnieuw veel dank aan de griffie, het college van B&W, de ambtenaren en de gemeenteraadsleden voor de prettige samenwerking op weg naar deze nieuwe programma-begroting.

Tot zover voorzitter.

Namens de CDA-fractie van de gemeente Maasgouw

Erwin Dehing
Fractievoorzitter